

ERDÉLYI
15
II. évf. 65. sz.
ARA 1 LEJ
Hétfő 1933 Március 6.
MAGYARÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 10.

Független politikai napilap
Megjelenik minden reggel

Szerkesztőségi órák: d. u. 6-16l
este 11-ig. TELEFON: 3-80

Hitler diktátorra akarja kiáltatni magát

Letartóztattak egy képviselőt horogkeresztes egyenruhája miatt

Averescu tábornok váratlan királyi kihallgatása a belpolitika szenzációja

Koncentrációs kormány készül?

(Bukarest). Nagy meglepetést keltett politikai körökben, hogy Averescu marsall pénteken délután negy órakor audiencián jelent meg a királynál. Averescu 1931 áprilisa óta, vagyis az akkori kormányválságának Jorga és Argetoianu hatalomra hívása óta nem volt kihallgatáson a királynál. Azóta Averescu marsall minden alkalmat megragadott, sőt történelmi visszapiantásokat is felhasznált arra, hogy lapjában az indreptareában oly módon fejtse ki az alkotmányos kormányzásra vonatkozó nézeteit, amu alkalmas volt a király és a marsall közötti viszony teljes elhidegülésére.

Az utóbbi időben megjelent cikkeiben azonban egészen más hangokat kezdett engedni Averescu marsall. Így például „Constitutionality” című cikksorozatában alapítalaknak mondotta a mostanában megnyilatkozott alkotmányossági aggodalmakat és politikai körökben sejtették már, hogy ezek a cikkek közeledést fognak eredményezni a trón és a marsall között.

Az audiencia mégis meglepetést keltett, mert senki sem gondolta, hogy a viszony máris ennyire javult. s mert egészen az audiencia napjának reggeléig egészen titokban tartották azt.

Sok kombinációt fűznek ehez a kihallgatáshoz. Egyesek szerint kapcsolatban volna az egy közös Averescu-Goga-Filipescu-akcióval, amely feltevést az támasztja alá, hogy Filipescu szerdán hosszabb kihallgatáson volt a királynál és hogy Gogaék legutóbb erős hajlandóságot mutattak az Averescuékkel való egyesülésre. Vannak, akik ismét koncentrációs kormányra gondolnak, amelynek tagja lenne Averescu marsall is.

Bizonyonak látszik, hogy a pénteki királyi kihallgatás után Averescu marsall és a néppárt intézőbizottsága a közeledés mellett fognak dönteni. Az audiencia lefolyásáról természetesen nincsenek részletes értesülések. Hogy pedig mik voltak az audiencia közvetlen előzményei, erre vonatkozólag csak annyit mondanak Averescu-körökben, hogy az Averescu egyik közeli munkatársá-

nak kezdeményezéséből ered, aki egy héttel ezelőtt volt kihallgatáson a királynál.

(Bukarest). Tegnap este a konzervatív párt enőki tanácsa Grigore Filipescu elnök-lésével népes értekezletet tartott, amelyen Grigore Filipescu beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket Averescu marsallal folytatott. Az enőki tanács teljes mértékben nozzájárlását adta azokhoz a meg-egyezésekhez, amelyeket Filipescu kötött Averescu marsallal, azzal a kikötéssel, hogy pártjának nozzájárlását a ratifikálás céljából ki fogja kérni.

Ma kommunikét adott ki a párt, amelyben közlik, hogy miután a nemzeti-konzervatív párt és a néppárt céljai azonosak, elhatározták, hogy a jövőben együtt fognak küzdeni a parlamentben és az esetleges választásokon is együtt lépnek fel. Valószínűnek tartják, hogy hamarosan sor kerül a két párt fúziójára is.

Egész Amerikára elrendelték a bankzárlatot

Amerika is letér az aranystandardról

(Newyork). Csütörtökön Arizonában, Texasban és Idaho államban is kihírdették a bankmoratóriumot. Ezzel már 21-re emelkedett a moratóriumot hirdető államok száma. A helyzet rendkívüli komolyságát mutatja, hogy 45 milliárd bankbetéttel szemben csak 6 és félmilliárd dollár kifizetési eszköz áll a bankok rendelkezésére. A hatóságok kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy a bankválságnak Newyorkba való átterjedését megakadályozzák.

Kinos feltűnést keltett az S. W. Strauss Cie newyorki bankház összeomlása, amely 800 millió dollár értékben folyósított jelzálogkölcsoñt.

(Newyork). Pénteken ismét Uj-Mexikóban és Washington államban hirdették ki

a bankmoratóriumot s ezzel a moratóriumot hirdető államok száma huszonháromra emelkedett.

(Newyork). Szombaton reggel kihírdették az egész Amerikára szóló bankmoratóriumot. A bankzárlat egyelőre háromnapos. Erre az intézkedésre Roosevelt hivatalbalépése szolgáltatott okot. Mint hírlík, a teljes bankmoratórium az első állomás ahoz, hogy Amerika a pénz aranyalapjáról letérjen.

Időjárás

Enyhe idő, változó felhőzet, főleg délelőtti esők.

A 4-ik tombola akciónk 15-ik száma!

Ma dől el a jobbsorsra érdemes, szédelgők kezére jutott Németország sorsa. Ma ismét választás van a birodalomban. De milyen választás? Hitlerék fékevesztett terrorja, vérszomjas üldözése mindannak, ami az igazi népakaratot képviseli, minden képzelete felülmúl. A fascista Olaszországtól kezdve a nyílt diktatúrákon keresztül kormányzott államokig Európa országaiban eddig is dühöngött az ellenforradalom, ami azonban most Németországban folyik, arcucsapása minden emberi érzésnek, népképviselési rendszernak, megcsufolása nemcsak a szabadság és egyenlőség elvének, de még a despota uralom és a rabszolga sorsba hajtott népek ókori szenvedésénél is szörnyűbb. A habzószájú Hitler és csatlósai akik évek demagógiája, véres uccai harcok árán néhány hónappal ezelőtt a megmaszlagolt százezrek hagyományos üdvívalgása között került a hatalom polcára, már veszni érzi lába alól a talajt. Mit adott Hitler a szerencsétlen német népek? Megszüntette a munkanélküliséget, helyreállította a belső és külső nyugalmat? Ezt ő maga sem meri állítani csak szaval, csak csattogatja jogait, tüzet okád ellenfeleire, ordít, de tüvöltéssel évekig nem lehet kormányozni. A demagógia hitelt talált az ellenzéki sorban, de országot vezetni vele nem lehet. Hitler érzi, hogy utolsó politikai szereplése ez: ha a tömegek egyszer végképen kiábrándulnak belőle, sorsát a történelmi törvényszerűségek folytán nem kerülheti el. Ha a mai választásokat szabadon folytatták volna le, Hitlerék súlyos vereséget szenvednek, de Hitler nem az az ember, aki ad valamit a népre. A szó-maszlag már nem ér cél, jöjjön a terror: kiirtja ellenfeleit és akkor könnyű a győzelem.

Hogy a német parlamentet egy héttel a választás előtt a kommunisták gyújtották volna fel, még a polgári külföld sem hiszi. Igaz, hogy a kommunisták az erőszakos forradalom hívei, azonban logika és politikai elővigyázatosság bennük is van annyi, hogy ne ily otromba eszközökkel rohanjanak Hitler szuronyainak. Emlékezzünk csak Matuskára, a biatorbágyi merényletre is azt mondták először, hogy kommunista — el is rendelték erre fel a statáriumot Magyarországon, Gorguloff, Doumer elnök gyilkosát is előbb kommunistának kiáltották ki, csak azután derült ki, hogy fehér terrorista. A német parlament felgyújtása kétségkívül agent-provokátorok műve volt, ürügy arra, hogy Hitler és csatlósai keresztes háborút, horogkeresztes-háborút indithassanak nemcsak a kommunisták, de a szociáldemokraták, sőt a polgári baloldali pártok ellen is. Hitler Mussolinit akarja utánozni, de kétséges, hogy sikerülni fog.

Akármi is legyen a mai német választás eredménye, mégna győzedelmeskedik is a féktelen terror a vérbetiport népakarat felett, Hitler uralmának napjai meg vannak számolva. „Ebül jött jószágnak ebül kell elvenni” — mondja a példabeszéd, ebül szerzett uralom nem lehet tartós. Szuronyokra épített kormányzás, diktatura, ha nem áll mögötte egy eszme, ha nem a néptöbbség akarata, csak a népbutítók által megmérgezett tömeg rettegése veszi körül, olyan erőszakos véget ér, amilyen erőszakkal tartja fenn kényuralmát. A történelem arra tanít, hogy mindig sok felesleges vér ömlik, de sohasem hiába. Lehet, hogy ma még nem, de egyszer Németország is megtalálja majd önmagát.

Megrendítő kettős szerelmi dráma Bécsben

Egy magyar iparművész halálosan megsebesítette Bécs legszebb nőjét, majd agyonlőtte önmagát

(Bécs). Megrendítő ezerelmi dráma játszódott le az osztrák fővárosban. A Wehringerstrasse egyik házában ma reggel átlott koponyával találták Horváth István 27 éves pozsonyi születésű magyar iparművészt, mellette haldokolva Kutschinka Mária 19 éves iparművésznot, aki néhány nap előtt tünt el szülei lakásáról.

A szerelmi drámát a bécsi rendőrség detektívjei fedezték fel, akik azért keresték Horváth Istvánt műtermében, mert Kutschinka Mária eltűnése miatt feljelentést tettek a leány szülei.

A műteremben megdöbbentő látvány tárult a detektívek szeméi elé, akik úgy hatoltak be a lakásba, hogy feltörték a műterem ajtaját. Horváth a pamlagon feküdt és homlokából nagy cseppekben szivárgott a vér. A lábánál álló karosszékekben hamuszürke arccal, véresen görnyedt magába a fiatal leány, aki, amidőn a detektívek elsősegélyben akarták részesíteni, dühöngeni kezdett és emiatt rengeteg vért vesztett. Kutschinka Mária kórházba szállították, ahol azonnal orvosi kezelésbe vették, de a

kezelőorvosok kijelentették, hogy állapota reménytelen. Ha valami csoda folytán felépülne, akkor is mindkét szemére vak maradna.

Kiderült, hogy Horváth rálőtt féltékeny ségből kedvesére, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Az iparművész feje alatt öt bucsulevelet találtak, amelyekben Horváth bejelenti a tragédia bekövetkezését. A szerencsétlen leány atyja nyugalmazott tábornok s ő maga egyike volt az osztrák főváros legünnepeltebb társaságbeli szépségeinek.

FILMPALACE

Vasárnap hélfő

GRAND HOTEL

Vicky Baum regénye illmen 12 felvonásban

Gréta Garbó, Joan Crawford, John Barrymore, Lionel Barrymore, Lewis Stone.

Menekül a kínai kormány

A japánok elfoglalták Jehol fővárosát

(London). A japán főhadiszállásról kerülő utakon érkező jelentések szerint a japán haderő elfoglalta Jehol tartomány hasonnevű fővárosát Jeholt. Délnyugat irányban az előnyomulást lankás terep nehezíti meg, úgy hogy a további előnyomulás a kínai falakig valamivel több ideig fog tartani, mint az eddigi. A határ közelében a japán hadvezetőségnek a hadműveleteket már meredek hegyek között kell lebonyolítania. A japán hadvezetőség bizik abban, hogy egész Jehol tartomány elfoglalása pár napon belül befejezést nyer.

(Tokió). Japán jelentés szerint a japán csapatok elfoglalták Csing-csau elővárost, amely már csak 50 kilométerre van Jehol tartomány fővárosától. Sanghai jelentés szerint Jehol fővárosa is elesett. A kínai kor-

many előkészületeket tesz, hogy székhelyét Nankingból az 1000 kilométerre délre fekvő Csang-Csába helyezze át.

Londonból jelentik: A japánok előhatalma Jehol tartományban feltartozhatatlan. Ling Jau és Csi Feng városok elfoglalása után a menekültek végtelen sora indult meg. Az életüket menteni akaró kínaiak csekély vagyongájukat is magukkal viszik. A menekülők mindenfelé az uton halottakat és sebesültekre akadnak. A kínai lakosságot leirhatatlan nyomorral sújtották az eddigi harcok.

A kínai hadsereg nem képes ellenállni a japánoknak. Hírek szólnak arról,

Ítélet előtt a váradi milliárdos fekete-szesz birság ügye

Hosszu hónapok óta folyik a nagyváradi törvényszéken a Triton-Mercur szeszgyár érdekelttség 600 milliós kihágási pere. A tárgyalásokat eddig különböző alaki és formai hibák miatt el kellett halasztani, míg most végre ítélet elé került a per.

Ez az érdekes kihágási per annak a jegyzőkönyvnek az alapján indult meg, amelyet még 1930-ban vettek fel Nagyváradon. A jegyzőkönyv szerint a Triton-Mercur szeszgyárak a Löblé-féle érdekelttség

nem kevesebb, mint 160 millió lejjel károsították meg az államot azáltal, hogy a forgalomba hozott szeszt az illetékeke alól kivonták.

A jegyzőkönyv alapján az érdekeltteket a kárösszeg háromszorosával, azaz pontosan 960 millió lejes birsággal sújtották és ezt a birságot a szeszgyárak megfizették és ennek folytán került az ügy a nagyváradi törvényszék dr Kálnay-Popescu tanácsa elé. A szombat délelőtti megtartott tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Jelen voltak a szóbanforgó vállalatok tulajdonosai, akiknek védelmét Anghelescu és dr Makovics József látták el, a fiskus képviselőjében meg-

jelent dr Maior bukaresti ügyvéd, míg a monopól képviselőjében Polligras és Angel inspektorok voltak jelen.

A tanács a védelem előterjesztése után tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette határozatát, amely szerint a tanács március 11-én hozza meg a döntését.

Jogászöröken úgy tudják, hogy a védelem előterjesztésének helyt fognak adni, mert hiszen éppen két nappal ezelőtt hozott a nagyváradi törvényszék Duma Flórián gazdálkodó szeszkihágási ügyében elvi jelentőségű döntést. Mint ismeretes, a bíróság az új szesztörvény alapján megsemmisítette a Duma féle perben az eljárás alapját képező jegyzőkönyvet, mert azt

az új szesztörvény szerint nem monopólium közegek vették fel

és így pertörésre is került a sor. A törvényszék döntése elé, ebben a nagyarányu perben egyébként nemcsak az érdekelttek, hanem jogászörökben nagy várakozással tekintnek

Terjessze

és olvassa Erdély Biharmegye és Nagyvárad legolcsóbb napilapját, az ERDELYI MAGYAR SÁGOL

Hitler diktátor akar lenni

Ma zajlanak le a sorsdöntő választások Németországban

(Bécs). A ma délből megjelent osztrák lapok óriási szenzációként közlik, hogy Hitlert Németország diktátorává választják ki.

A lapok értesülése szerint Hindenburg szombaton reggel már el is hagyta a fővárost. A birodalom minden tájáról Berlinbe összpontosították a rohamcsapatokat és minden intézkedést megtettek a rend és nyugalom megőrzésére.

A hír még nem nyert megerősítést.

(Berlin). Vasárnap egész Németország sorsdöntő fordulat elé érkezett. Vasárnap választ Németország. A legutóbbi választás november 6-án zajlott le az elmúlt esztendőben.

A választások zavartalan lefolytatását illetően a fuldai püspöki konferencián a boroszloi hercegérsek kérdést intéztek Hindenburg birodalmi elnökhöz, aki kijelentette, hogy a választások tisztaságát minden eszközzel meg fogja óvni.

Berlinből jelentik: Németországban ma zajlanak le a választások és ezt megelőzőleg tegnap a Hitler-part egész Németországra kiterjedő tüntetést rendezett. — A „nemzeti ébredés” napjának nevezték el a tegnapi napot, amely alkalommal felyonultak Berlinben a szakadó esőben a nemzeti szocialisták összes rónasztagai és védelmi különítményei. Zenésző mellett zászlóerdő alatt a belügyminisztérium palotája előtt vonult el a hatalmas tüntető tömeg és a palota erkélyéről Goering porosz birodalmi biztos intézett nagy beszédet a hilerisákhöz.

Még nagyobb ünnepélyességgel és külsőségek között ülték meg a „nemzeti ébredés” napját a keleti határokon és pedig Sziléziában és kelet Poroszországban, ahol a

határhegyekene őrtüzeket gyújtottak és a nacionalista szervezetek esküt tettek arra, hogy nem fognak sohasem belenyugodni a versaillesi békeszerződés igazságtalanságba.

Berlinből jelentik: A berlini rendőrség pénteken Charlottenburgban letartóztatta Thälmann kommunista elnök jelöltet és a párt vezetőjét.

Thälmann Dániába akart menekülni, de ez a szándéka meghiúsult.

és Charlottenburgban felismerték. A detektívek házkutatást tartottak Thälmann lakásán, ahol igen nagymennyiségű rőpiratot és nyomtatványt találtak. Házkutatás volt Berlinben még több kommunista vezér lakásán és a rendőrség titkos regyverraktárakat fedezett fel. Körülbelül kétezer robbanóbombát szedtek össze és szállították el.

Hamburgból jelentik: A hannoveri ipari telepeken és Hamburgban pénteken kommunista zavargások voltak, de a karhatalom gyorsan elfojtotta a kilengéseket.

Londonból jelentik: Hitler nyilatkozott a Daily Expressnek és a következőket mondotta:

— Európa hálás lehet nekem a drasztikus eljárásomért a bolsevizmus terjedésével szemben, mert ha Németországban a kommunisták jutnának uralomra, akkor rohamosan terjedne el egész Európában az ázsiai pestis. Az angol kormány is ugyanígy járna el, ha az angol parlamentet és a Buckingham-palotát felgyújtánák.

Nincs szükségem Bertalan-éjre — folytatta a német kancellár — bár külföldön azt állítják rólam, mert vannak bíróságaink, amelyek törvényes úton járnak el az állam ellenségeivel szemben.

Mihelyt a bolsevista alvilággal leszámoltunk a személyes szabadság szükségsszerű megőrzése is automatikusan megszűnik.

Hitler végül azon reményének adott kifejezést, hogy a legrövidebb időn belül tel-

jesen helyre állítja a rendet Németországban.

Berlinből jelentik: Pénteken délután a Potsdammban egy hivatalos bizottság járta be a potsdami középületeket, hogy közülük kiválassza azt a megfelelő helyet, amely alkalmas a német birodalmi gyűlés befogadására. A bizottság megállapította, hogy a potsdammi helyőrségi templom valóban alkalmas arra, hogy a Reichstag benne tartsa

Letartóztattak egy cuzista képviselőt, aki horogkeresztes egyenruhában jelent meg a parlamentben

Az ostromállapot rendelkezései alapján járnak el ellene

(Bukarest). A parlamentben megjelent az első nemzeti-szocialista egyenruha. Joan Ciolak besszarábiai képviselő Cuza professzor antiszemita pártjának tagja a képviselőház pénteki ülésére a román nemzeti-szocialista rohamosztagok egyenruhájában jött el: kék zubbonyban, tábori szürke brittyes nadrágban, magas csizmákban és nagy horogkereszttel a karján. A furtya egyenruha, amelyet Bukarestben eddig még nem láttak, nagy feltűnést keltett a kamarában, s miután a kivételes állapotról szóló törvény

meg alakuló közgyűlését, viszont a folyamatos parlamenti munka szempontjából egyáltalán nem megfelelő. Azért a bizottság további szemlét végzett, melynek eredményeképpen

az egész Németországban „Hosszu istálló” néven ismert egykori katonai épületet találták a birodalmi gyűlés munkájára alkalmasnak.

A „Hosszu istálló” arról ismert, hogy egy időben ott eskették fel az ujoncokat. Jelenleg a hatalmas épület komplexum természetesen teljesen üresen áll, tehát szükséges, hogy a birodalmi gyűlés céljaira megfelelő berendezéssel lássák el. A potsdammi bizottság jelentést hir szerint még péntek éjszaka folyamán Hitler kancellár elé terjesztik jóváhagyás végett.

értelmében mindenféle párt-egyenruha viselése szigorúan tilos, a parlament elnöke értesítette a rendőrséget. Miután magában a parlamentben nem akartak botrányt, megvárták, amíg Joan Ciolak elhagyja az épületet. Ciolak esti fél tíz órakor távozott a parlamentből és a kapuban már várta a rendőrség, amely azonnal letartóztatta. A rendőrségről az antiszemita képviselőt a katonai fogházba szállították át, mivel a kivételes rendelkezésekbe ütköző vétségek főként a katonai hatóságok ítélkeznek.

Sikkasztásért letartóztatták az élesdi községi végrehajtót

Nem kapta meg a fizetését, ezért nyult a község pénzéhez

(Nagyvárad). Az élesdi csendőrség letartóztatta és átadta a nagyváradai ügyészségnek Hodisan Vasile élesdi községi végrehajtót, mert 1300 lejti kiemelt a községi pénztárból. A megtevédt végrehajtó azzal védekezett, hogy januári és februári fizetését nem kapta meg, ezenkívül 7000 lej követelése van a községgel szemben és az 1300 lejti

ezen követelése terhére vette fel. Hodisan azt is állítja, hogy a volt szolgabíró, Stefanica eltűrte, hogy követelésére a község pénztárából pénzeket vegyen fel. Az új szolgabíró Pop Ioan azonban nem fogadta el ezt a védekezést és elrendelte a sikkasztó végrehajtó letartóztatását.

Ertekezletet tartottak a biharmegyei főszolgabírák

(Nagyvárad). Tegnap délelőtt a biharmegyei főszolgabírónál értekezletet tartottak a megyeházán Popovici Péter megyei prefektus elnöklete alatt. Az értekezleten megállapították az egyes községek osztályozását az adózás szempontjából. Minden egyes járás helyzetét külön felülvizsgáltak és általában leszállították az adózási hányadot, aminek eredményeként több községben az adózók javára adóleszállítást fognak eszközölni.

Popovici prefektus ezután fölvetette az országutak mentén való gyümölcsfák ültetésének kérdését. Több hozzászólás után elhatározták, hogy több faiskolát létesítsenek a megyében, amelyek azután később meghatározandó tervek szerint fogják a fák ültetését eszközölni.

Ezekután az új községi költségvetés főlötti vita indult meg. Alapelvként kimondták, hogy az összes kiadások 15 százalékkal redukálандók. Az új költségvetéseket legkésőbb április 10-ig el kell készíteni.

Popovici prefektus utasította az összes főszolgabírókat, hogy a községi tanácsokat hivatalaikba iktassák be, ami különben so-

Végül különböző adminisztrációs kérdéseket és az egyes járások lakosságára vonatkozó problémákat vitatták meg. lyamatban van.

65 ezer bányász sztrájkol Lengyelországban

(Kattowitz). A felsziléziai és krakkói szénkerületekben a szénbányászok sztrájkja tart tovább. Összesen 65 ezer bányász hagyta abba a munkát. A sztrájkmozgalom egyébként egyre terjed és hírek szerint a bányamunkásság sztrájkjához csatlakozni fog a fémipari munkásoknak nagy zöme.

Csehszlovákia is ratifikálta a kisantant szerződést

(Prága). Csehszlovákia ratifikálta szombaton az új kisantant-egyezményt. Most már csak Románia ratifikálása szükséges, amely eddig csak azért nem történt meg, mert Titulescu külügyminiszter nem tartózkodott Bukarestben.

Ujabb négy tombolanyerő jelentkezett

Az elsején lezajlott harmadik tombolajáték 5 nyerőjének nevét már közöltük. Ezuttal jelentjük, hogy további négy szerencsés nyerő is bemutatta tombolajegyét, amelyeknek száma kihuzatot. Ezek a szerencsés olvasóink a következők:

1. Cs. Szabó Lajos, Árpád, nyert a 842. számmal egy svájci ébresztő órát.
2. Özv. Tóth Józsefné, Tasnád, nyert az 1830. számmal egy női ruhaanyagot.

3. Kovács Juliska, Tóti, nyert a 2513. számmal két pár női harisnyát.

4. Sörös Ella, Oradea, Vitéz-uca 23. nyert az 1090. számmal 3 mozijegyet.

Még egy nyerő nem jelentkezett, az 1051. számú jegy tulajdonosa. A többi nyerőkhöz eljuttattuk postán a nyereményeket.

A most folyó 4. tombola is néhány nap múlva lejár és ezt fogja követni a nagyszabású ötödik tombola.

Megnyílt! Erdély és Bánát legnagyobb posztógyári lerakat

olcsó tavaszi szövet-vásár-a

Férfiöltöny, felöltő, nadrág, nőikabát és costum, kék és fekete anyagok legdivatosabb, legjobb és legnagyobb választékban

DEUTSCH Posztóáruház, Oradea

Cimre figyelni! — Str. Avram Iancu (Kossuth-uca) 1. Fekete Sas-palota.

Repülőgéppel megszökött egy csehszlovák tiszt

(Berlin). A bajor határmenti Alt-Otting nagyközség közelében egy idegen jelzésű katonai repülőgép kényszer-leszállást végzett. A csendőrzárór megállapította, hogy a repülőgép a csehszlovák hadsereg légi-parkjához tartozott, ugynevezett bombavető repülőgép-egység volt, amelyet Clima József repülőtestet vezetett. A pilóta elmondta,

hogy készakarva szállott le idegen területen és pedig bosszúból.

A repülőtestet legutóbb felettesei indoklatlan távolmaradásaért súlyosan megbüntették és ekkor határozta el, hogy géppel együtt megszökik. A repülőgép teljesen fel volt szerelve és csupán a gépfegyver hiányzott róla.

Felemelték a cukor adóját, olcsóbb lesz a cukor

Törvénnyel kötelezik a gyárakat a cukorgyártásra

(Bukarest). Megirtuk, hogy az új költségvetéssel kapcsolatban Madgearu pénzügyminiszter betérjesztette a cukor adójára vonatkozó új törvényjavaslatát. Most újabb a következő adatok kerültek ezzel kapcsolatban nyilvánosságra:

A törvény első mondata szerint az állam kényszeríti az összes romániai gyárakat, hogy állandóan dolgozzanak, még ha emiatt olcsón is kell gyártmányaikat eladni. Ezután a cukor fogyasztási adójával foglalkozik a törvény és a belföldön gyártott repaszeletre is kiterjeszti a fogyasztási adót. A külföldről behozott cukor után szintén meg kell fizetni a fogyasztási adót, de a Romániából külföldre szállítandó cukor után nem kell fogyasztási adót fizetni, mert a pénzügyminiszter elő akarja segíteni a cukor-exportot.

Fontos ujtás az is, hogy ezután nemcsak a kereskedelmi és ipariügyi miniszteriumnak, hanem az egész minisztertanácsnak is jóvá kell hagyni az új gyárak alapítására vonatkozó kérelmeket és azokat csupán a közszükség alapján bírálják el.

Nagyon szigorúan bünteti a törvény a cukorgyárak üzemének leállítását, mert a szándékos szüneteltetés miatt munkanélküliség keletkezett és kevesebb cukor jutott a fogyasztó közönséghez, aminek következtében az árak felszöktek. Külföldi példára ná-

lunk is évi működési díjat állapítanak meg a cukorgyárakra és ha valamely gyár vismajor nélkül egy évig szünetel, akkor a működési díj huszszorosával, két évi szüneteltetés esetén ötvenszeresével, a harmadik évben pedig a működési díj százszorosával büntetik meg a gyárat. Madgearu miniszter e szavakkal indokolja rendelkezését:

„Meg akarom büntetni az ipari paraszatságot”.

A cukoradóról szóló szakasz szerint az állam ezután is tíz lej fogyasztási adót szed kilógrammonként a belföldi fogyasztásnál. A fogyasztás emelése céljából úgy intézkedik a törvény, hogy a gyártás emelkedésének arányában csökken a fogyasztási-adó, mert az államnak és az ország egész lakosságának az az érdeke, hogy minél több cukrot gyártsanak.

A tizenhárom szakaszból álló törvénynek az az intenciója, hogy a romániai gyárak állandóan működjenek és exportáljanak is.

UJSÁGARUSOKAT jó keresettel úgy a Nagyvárad Friss Ujság, mint az Erdélyi Magyarország részére felveszünk. Jelentkezni a kiadóban.

Felelős szerkesztő

Dr Zoltán Jenő

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Tíz perces üzemzavar Nagyvárad világításában

(Nagyvárad). Szombaton este 8 óra után rövid időközökben Nagyvárad valamennyi kerületében kialudtak a villanylámpák. Az üzemzavarra vonatkozólag telefonon érdeklődtünk a villamosműveknél, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a kazánházban a vízelvezető cső egyik szelepe felmondotta a szolgálatot. Ez a körülmény arra kényszerítette a villamosművet, hogy az árammegterhelést fokozatosan csökkentse, mert ellenkező esetben a kazán könnyen felrobbanhatott volna. Eppen ezért az egyes kerületekben egymásután kapcsolták ki az áramot.

A hibát a kazánházban Barili Mihály igazgató vezetése mellett rövid idő alatt kijavították és este 9 órára az áramszolgáltatás zavartalanul folyt tovább.

Továbbra is őrizetben marad a villamosmű két letartóztatott munkása

(Nagyvárad). Legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a vizsgálóbíró Máté József és Sándor Ferdinánd villamosmunkások előzetes letartóztatását helyben hagyta. Minthogy az ügyész a szabadlábra helyezési végzést megfellebbezte, a szabadlábra helyezett munkások továbbra is őrizetben maradtak. A tábla vádtanácsa szombaton foglalkozott az őrizetben levő kommunisták ügyével. A vádtanács az ügyész fellebbezésének helyt adott és a további fogvatartás mellett döntött.

RADIOMŰSOR

VASARNAP

BUKAREST 1 Gramofon, 5 Könnyű zene. 6.15 Zenekari verseny. 7.40 Gramofon. 8. Abrahám Pál: Viktória, operett.

BUDAPEST. 9. Hírek, kozmetika. 10. Református isten ísztele a Kálvin-téri templomból. 11. Egyházi népének és szentbeszéd a királyi udvari és várplébániai templomból. Utána: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd Budapesti Hangverseny Zenekar Vezényel Fridl Frigyes. Közreműködik Fehér Ilonka (hegedű). Szünetben: Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő. 2. Gramofonlemez. 3. Vitéz kisjókai Takách Gyula: Burgonyatermesztésünk mai helyzete. 3.45. Az iskolán kívüli népművelődés rádióelőadása. 4.30 Időjelzés időjárásjelentések. Majd az 1. honvédegyezred zenekara. 5.25 Néprajzi közvetítés. 6.15 Pertis Pali és cigányzenekara. 7. A mi mindennapi humorunk. 9.30 Időjelzés és időjárásjelentés. 9.45 Ray Ventura jazz-zenekara. 10.45. Rác Berci és cigányzenekara a Gellért-szállóból.

APROHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 15 lei. 6 napon keresztül hozott hirdetés 60 Lei.

VILÁGOS hálószoza butor olcsón eladó. Pecze-uca 1. szám.

MINDENES asszony, vagy leány, aki háztartásban teljesen jártas, hosszú bizonyítvánnyal azonnal, vagy 15-re felvétetik. Weisz, Kossuth uca 2. I. emelet. 255

HAZMESTERNEK középkori házaspárt 2000 L. fizetéssel, lakás, fűtés, világítással keres „Parkszálló”. 246

NAGYOBB kifutóleányt felvesz LV.9 festőde, Uri uca 34. 247

EGY magánház eladó. Velencepart 79-a 247